

Melanie Raabe

De val

Vertaald door
Sander Hoving

2016
Amsterdam

I

Ik ben niet van deze wereld.

Dat zeggen de mensen tenminste. Alsof er maar één wereld bestaat.

Ik sta in mijn grote, lege eetkamer, waar ik nooit eet, en kijk naar buiten. Het vertrek ligt op de begane grond, de grote ramen bieden uitzicht op het grasveld achter mijn huis en de rand van het bos. Zo nu en dan zijn er reeën te zien. Vossen.

Het is herfst en terwijl ik door het raam naar buiten kijk, komt het me voor dat het een spiegel is. Het crescendo van kleuren, de herfststorm die de bomen beweegt, die sommige takken buigt, andere breekt. Het is een mooie, dramatische dag. Ook de natuur lijkt te voelen dat er binnenkort iets ten einde loopt. Ze richt zich nog eenmaal op, met al haar kracht, al haar kleuren. Algauw zal ze doodstil achter mijn raam liggen. De zonneschijn zal eerst door het natte grijs en uiteindelijk door het strenge wit worden afgelost. De mensen die me komen bezoeken – mijn assistente, mijn uitgever, mijn agenten, meer zijn het er eigenlijk niet – zullen over de regen en de kou klagen. Dat ze eerst hun voorruit schoon moeten krabben, met gevoelloze vingers, voor ze weg kunnen rijden. Dat het nog donker is als ze 's ochtends het huis uit gaan en opnieuw donker als ze 's avonds terugkomen. Voor mij hebben die dingen geen betekenis. In mijn

wereld is het zowel 's zomers als 's winters precies 23,2 graden. In mijn wereld is het altijd dag en nooit nacht. Er is geen regen, geen sneeuw, er zijn geen koude vingers. In mijn wereld komt maar één seizoen voor, en daar heb ik nog geen naam voor gevonden.

Deze villa is mijn wereld. De kamer met de open haard is mijn Azië, de bibliotheek mijn Europa, de keuken mijn Afrika. Noord-Amerika ligt in mijn werkkamer. Mijn slaapkamer is Zuid-Amerika, en Australië en Oceanië liggen op mijn terras. Maar een paar stappen hiervandaan, maar volkomen onbereikbaar.

Ik heb het huis al elf jaar niet verlaten.

De reden daarvoor kun je in elke krant lezen, ook al zijn sommige artikelen lichtelijk overdreven. Ik ben ziek, ja. Ik kan mijn huis niet verlaten, dat klopt. Maar ik ben niet gedwongen in absolute duisternis te leven en ik slaap ook niet in een zuurstof tent. Het is draaglijk. Alles is geregeld. De tijd is een stroom, een reusachtige, zachtmoedige stroom waarin ik me kan laten meedrijven. Alleen Bukowski schopt de boel af en toe in de war, als hij buiten in de regen over de weilanden heeft gerend en een beetje aarde aan zijn poten en een paar regendruppels in zijn vacht binnenbrengt. Ik hou ervan met mijn hand door zijn ruwe krulhaar te gaan en het vocht daarin op mijn huid te voelen. Ik hou van de vuile sporen van de andere wereld die Bukowski op de tegels en het parket achterlaat. In mijn wereld is er geen aarde of zonneschijn, zijn er geen bomen en geen weilanden of konijntjes. Het fluiten van de vogeltjes staat op een bandje, de zon komt van het solarium in mijn kelder. Mijn wereld is niet zo groot, maar mijn wereld is veilig. Tenminste, dat dacht ik.

De aardbeving kwam op een dinsdag. Er waren geen lichte voorschokken geweest. Niets waardoor ik gewaarschuwd had kunnen zijn.

Ik was net in Italië onderweg. Ik ga vaak op reis. Het is het gemakkelijkst voor me te reizen in landen waar ik eerder ben geweest, en in Italië was ik al vaak. Dus ga ik daar af en toe weer naartoe.

Italië is een mooi en tegelijk een gevaarlijk land, want het herinnert me aan mijn zus.

Aan Anna, die al van Italië hield lang voordat ze er voor het eerst heen ging. Die als kind aan een cursus Italiaans was gekomen en de cassettes zo vaak had afgespeeld dat ze helemaal versleten waren. Aan Anna, die als tiener met haar moeizaam bij elkaar gespaarde Vespa zo roekeloos door de straten van ons Duitse stadje croste, dat het leek of ze door de smalle steegjes van Rome slalomde.

Italië doet me aan mijn zus denken en aan hoe de dingen vroeger waren, voor de duisternis. Keer op keer probeer ik de herinnering aan Anna te verjagen, maar die is zo plakkerig als een ouderwetse vliegenvanger. Andere sombere gedachten blijven er steevast aan hangen.

Desondanks: Italië. Een hele week had ik me teruggetrokken in de drie naast elkaar gelegen logeerkamers op de bovenverdieping, die ik nooit gebruik en waar ik zelden kom,

en die tot Italië uitgeroepen. Ik had passende muziek opgezet, Italiaanse films bekeken, me verdiept in documentaires over het land en de mensen, overal fotoboeken neergelegd, en me dag in dag uit door een door mezelf geïnstrueerde cateraar de culinaire specialiteiten uit de diverse regio's van het land laten bezorgen. En de wijn. Ook de wijn. Die maakte mijn Italië bijna werkelijkheid.

Ik loop door de straatjes van Rome, op zoek naar dat ene speciale restaurant. De stad is benauwd en warm, ik ben moe. Moe van het optornen tegen de toeristenstroom, moe van de opdringerige straathandelaren, moe van de schoonheid die me omringt en die ik gretig in me opzuig. De kleuren verbazen me. De hemel hangt laag en grijs boven de eeuwig stad, en eronder stroomt de matgroene Tiber.

Ik moet in slaap gevallen zijn, want als ik wakker word, is de documentaire over het antieke Rome waarnaar ik keek, al lang voorbij. Ik ben verward als ik bij mijn positieven kom. Ik kan me niet herinneren te hebben gedroomd, maar kan maar moeilijk naar de realiteit terugkeren.

Tegenwoordig droom ik zelden. De eerste jaren na mijn aftocht uit de echte wereld droomde ik meer dan ooit. Net of mijn hersens het gebrek aan nieuwe impulsen dat overdag ontstond 's nachts moesten goedmaken. Ze bedachten de kleurrijkste avonturen voor me, tropische regenwouden met sprekende dieren. Steden van kakelbont glas, bevolkt door mensen met magische krachten. Mijn dromen begonnen steeds vrolijk en licht, maar vroeg of laat verschoten ze van kleur, zoals een in zwarte inkt gedoopt vloeiblad, eerst bijna onmerkbaar, heel geleidelijk. In het regenwoud vielen de bladeren af, de dieren verstomden. Het kleurige glas was opeens vlijmscherp, je sneed je vingers, de hemel nam de dreigende kleur van bramen aan. En vroeg of laat kwam het

tevoorschijn. Het monster. Soms alleen als een vaag gevoel van dreiging dat ik niet goed kon plaatsen, soms aan de rand van mijn gezichtsveld, als een schim. Soms achtervolgde het me, en rende ik weg en deed mijn best niet om te kijken, want ik kon de aanblik van zijn gezicht niet verdragen, niet eens in een droom. Wanneer ik het monster direct aankeek, stierf ik. Elke keer. Ik stierf en werd wakker, happend naar adem als een drenkeling. En dan, in de eerste jaren, toen de dromen nog kwamen, was het moeilijk de nachtelijke gedachten, die op mijn bed neerstreken als kraaien, te verjagen. En dan kon ik niet anders. Hoe pijnlijk de herinnering aan haar ook was – op die momenten dacht ik aan haar, mijn zus.

Geen droom, geen monster vannacht, en toch voel ik me beklemd. In mijn hoofd echoot een zin die ik niet goed boven water krijg. Er is een stem. Ik knipper met aan elkaar geplakte oogleden, merk dat mijn rechterarm slaapt, masseer hem, probeer hem weer tot leven te wekken. De televisie staat nog aan, daar komt de stem vandaan die mijn dromen is binnengedrongen, die me heeft gewekt.

Het is een mannelijke stem, zakelijk en neutraal, zoals ze altijd klinken op de nieuwszenders, die soms die mooie documentaires uitzenden waar ik zo van hou. Ik worstel me omhoog, tast naar de afstandsbediening, vind die niet. Mijn bed is reusachtig, mijn bed is de zee, zoveel kussens en dekens, fotoboeken en een hele armada van afstandsbedieningen: voor de televisie zelf, voor de decoder, voor de dvd-speler en mijn twee blu-rayspelers, die verschillende formaten kunnen weergeven, voor de geluidsinstallatie, mijn dvd-recorder en mijn oude vhs-videorecorder. Ik zucht berustend, de stem van de nieuwslezer bericht over dingen uit het Nabije Oosten waarover ik niets wil weten, niet nu, niet van-

daag, ik heb vakantie, ik ben in Italië, ik heb me op deze reis verheugd!

Het is te laat. De realiteit van de echte wereld, waarover de stem vertelt, de oorlogen, de catastrofes, de gruwelijkheden die ik zo graag een paar dagen had willen verdringen, zijn mijn hoofd binnengedrongen en hebben mijn onbekommerde gevoel in luttele seconden tenietgedaan. Mijn Italiaanse stemming is verdwenen, de reis de mist ingegaan. Morgenochtend zal ik naar mijn oude slaapkamer terugkeren en de hele Italiaanse bende opruimen. Ik wrijf in mijn ogen, het felle licht van de televisie doet me pijn. De nieuwslezer heeft het Nabije Oosten verlaten en doet nu verslag van de binnenlandse politiek. Ik kijk gelaten naar hem. Mijn vermoeide ogen tranen. De man is klaar met zijn tekst en we schakelen live over naar Berlijn. Een reporter staat voor de Rijksdag, die majestueus en trots in het duister oprijst, en vertelt iets over de laatste buitenlandse reis van de minister-president.

Ik focus op het beeld. Ik schrik, knipper met mijn ogen. Begrijp het niet. Maar ik zie hem! Pal voor me! Verdwaasd schud ik mijn hoofd. Dat is niet mogelijk, dat kan gewoon niet. Ik vertrouw mijn ogen niet, knipper opnieuw, geagiteerd, alsof ik het beeld zo kan verdrijven, maar het verandert niet. Mijn hart krimpt pijnlijk ineen. Mijn hersens denken: onmogelijk. Maar mijn zintuigen weten dat het waar is. Mijn god!

Mijn wereld wankelt. Ik begrijp niet wat er om me heen gebeurt, maar mijn bed beeft, de boekenkasten tegen de muren beginnen te bewegen, komen uiteindelijk omlaag. Schilderijen vallen van de muur, glas breekt, in het plafond ontstaan scheuren, eerst haarfijn, daarna breed als een vinger. De muren storten in, het lawaai is onbeschrijflijk, en toch is het stil, doodstil.

Mijn wereld ligt in duigen. Ik zit op mijn bed, te midden van de puinhopen, en staar naar de televisie. Ik ben een open wond. Ik ben de geur van rauw vlees. Een gapende wond. Er schiet een bliksem door mijn hoofd, pijnlijk en verblindend wit. Mijn gezichtsveld kleurt rood, ik grijp naar mijn hart, ik ben duizelig, mijn bewustzijn hapert, ik weet wat het is, dat rauwe, rode gevoel, ik heb een paniekaanval, ik hyperventileer, straks val ik flauw, hopelijk val ik flauw. Dit beeld, dit gezicht, ik verdraag het niet. Ik wil mijn blik afwenden, maar het is onmogelijk; als versteend zit ik op mijn bed. Ik wil niet langer kijken, maar ik moet, ik kan niet anders, mijn ogen zijn op de televisie gericht, ik kan gewoon niet wegstijgen, ik kan het niet, mijn ogen zijn wijd open, ik staar het aan, het monster uit mijn dromen, en probeer wakker te worden, eindelijk wakker te worden. Te sterven en dan te ontwaken, zoals ik altijd doe als ik het monster direct voor me zie in mijn dromen.

Maar ik ben al wakker.

De volgende ochtend klim ik de puinhoop uit en krabbel stukje bij beetje op.

Mijn naam is Linda Conrads. Ik ben schrijfster. Elk jaar zet ik mezelf ertoe een boek te schrijven. Mijn boeken hebben veel succes. Ik ben in goeden doen. Of liever: ik heb geld.

Ik ben achtendertig. Ik ben ziek. De media speculeren over een mysterieuze ziekte die me ervan weerhoudt me vrij te bewegen. Al ruim tien jaar ben ik het huis niet uit geweest.

Ik heb familie. Of liever: ik heb ouders. Ik heb mijn ouders al jaren niet gezien. Ze komen niet langs. Ik kan hen niet komen opzoeken. We bellen zelden met elkaar.

Er is iets waar ik niet graag aan denk. Toch lukt het me met geen mogelijkheid er niet aan te denken. Het heeft met mijn zus te maken. Het is al lang geleden. Ik hield van mijn zus. Mijn zus heette Anna. Mijn zus is dood. Mijn zus was drie jaar jonger dan ik. Mijn zus is twaalf jaar geleden gestorven. Mijn zus is niet gewoon gestorven. Mijn zus is vermoord. Twaalf jaar geleden is mijn zus vermoord, en ik heb haar gevonden. Ik heb haar moordenaar zien vluchten. De moordenaar was een man. De moordenaar keerde mij zijn gezicht toe, toen rende de moordenaar weg. Ik weet niet waarom hij is weggerend. Ik weet niet waarom hij mij niet heeft aangevallen. Ik weet alleen dat mijn zus dood is en ik niet.

Mijn therapeute zegt dat ik zwaar getraumatiseerd ben.

Dat is mijn leven, dat ben ik. Ik wil er eigenlijk niet aan denken.

Ik kom moeizaam overeind, zwaai mijn benen over de rand van het bed, sta op. Dat ben ik in elk geval van plan, maar in werkelijkheid verroer ik geen vin. Ik vraag me af of ik verlamd ben. Ik heb geen kracht in mijn armen en benen. Ik probeer het nog een keer, maar het lijkt alsof de zwakke commando's van mijn hersens niet bij mijn ledematen aankomen. Misschien is het goed om hier even te blijven liggen. Het is ochtend, maar het is niet zo dat er iets in mijn lege huis op mij wacht. Ik staak mijn pogingen. Mijn lichaam voelt vreemd zwaar. Ik blijf nog wat liggen, maar ik val niet meer in slaap. Als ik weer op de klok kijk die op het houten nachtkastje naast het bed staat, zijn er zes uur verstreken. Dat verbaast me, dat is niet goed. Hoe sneller de tijd vergaat, des te sneller komt de nacht, en ik ben bang voor de nacht, ondanks alle lampen in huis. Na een paar pogingen krijg ik mijn lichaam dan toch zover dat het naar de badkamer gaat en dan de trap naar de benedenverdieping afdaald. Een expeditie naar het einde van de wereld. Bukowski rent blij op me af, kwispelend. Ik geef hem zijn voer, vul zijn drinkbak, laat hem naar buiten om een beetje te ravotten. Ik sla hem gade door de ruit, herinner me dat ik er doorgaans gelukkig van word te zien hoe hij rondrent en speelt, maar ik voel niets. Vandaag wil ik alleen dat hij snel terugkomt, zodat ik weer naar bed kan. Ik fluit naar hem, hij is een klein, dansend puntje bij de bosrand. Als hij niet vrijwillig terugkomt, kan ik niets doen. Maar hij komt altijd terug. Naar mij, naar mijn kleine wereld. Ook vandaag. Hij springt tegen me op, daagt me uit met hem te spelen, maar ik kan niet. Hij geeft het op, teleurgesteld.

Het spijt me, kameraad.

Op zijn lievelingsplekje in de keuken rolt hij zich op en kijkt me droevig aan. Ik draai me om, loop naar mijn slaapkamer. Daar ga ik meteen weer naar bed, ik voel me zwak, broos.

Voor de duisternis, voordat ik me terugtrok, toen ik sterk was en in de echte wereld leefde, voelde ik me alleen zo als er een zware griep op komst was. Maar ik krijg geen griep. Ik krijg een depressie – zoals altijd als ik aan Anna en de gebeurtenissen van toen moet denken, die ik doorgaans zorgvuldig buitensluit.

Lange tijd ben ik erin geslaagd een rustig leven te leiden en elke gedachte aan mijn zus uit te bannen. Maar nu is alles er weer. En hoe lang geleden het ook is gebeurd – de wond is niet geheeld. De tijd is een kwakzalver.

Ik weet dat ik iets moet ondernemen voor het te laat is, voordat ik reddeloos ben overgeleverd aan de maalstroom van de depressie, die me de duisternis in zuigt. Ik weet dat ik met een dokter moet praten, me misschien iets moet laten voorschrijven, maar ik kan me er niet toe zetten. De krachtsinspanning lijkt immens. En uiteindelijk maakt het toch niets uit. Dan maar een depressie. Ik zou voorgoed hier in bed kunnen blijven. Wat maakt het uit? Als ik het huis niet uit kan, waarom zou ik dan ooit deze slaapkamer moeten verlaten? Of dit bed? Of de plek waar ik nu lig? De dag gaat voorbij en de nacht neemt zijn plaats in.

Ik bedenk dat ik iemand kan bellen. Norbert misschien. Hij zou komen. Hij is niet alleen mijn uitgever, we zijn ook vrienden. Aangenomen dat ik de spieren in mijn gezicht kan bewegen, zou ik bij de gedachte aan Norbert moeten glimlachen. Ik denk aan onze laatste ontmoeting. We zaten in de keuken, ik had spaghetti met bolognesesaus gemaakt, en Norbert vertelde over zijn vakantie in Zuid-Frankrijk, we-

derwaardigheden van de uitgeverij, de laatste grillen van zijn vrouw. Norbert is geweldig, luidruchtig, grappig, zit vol met verhalen. Hij heeft de mooiste lach van de wereld. De mooiste lach van twee werelden, om precies te zijn.

Norbert noemt me zijn 'extremofiel'. Toen hij het voor het eerst tegen me zei, moest ik het googelen. En me erover verbazen hoe gelijk hij had. Extremofielen zijn organismen die zich zo hebben aangepast dat ze in extreme omstandigheden, waarin leven eigenlijk niet mogelijk is, kunnen overleven. In enorme hitte of extreme kou. In diepe duisternis. In een door straling besmette omgeving. In zuur. Of, en dat zal Norbert in mijn geval wel bedoelen, in bijna volledige afzondering. Extremofiel. Het woord bevalt me, en het bevalt me als hij me zo noemt. Het klinkt alsof ik dit allemaal zelf heb gewild. Alsof ik ervan hou op deze extreme manier te leven. Alsof ik een keus zou hebben.

Momenteel heb ik alleen de keus op mijn linker- of rechterzij, op mijn buik of op mijn rug te gaan liggen. Een dag verstrijkt, of twee. Ik doe mijn uiterste best nergens aan te denken. Op een gegeven moment sta ik op, loop naar de boekenkasten die tegen de lange muren van mijn slaapkamer staan, trek er een paar boeken uit, gooi ze op mijn bed, zet mijn favoriete Billie Holiday-cd op eindeloos herhalen, en glip weer onder de dekens. Ik luister, blader en lees, tot mijn ogen pijn doen en de muziek me week heeft gemaakt als warm badwater. Ik wil niet meer lezen, ik wil graag een film zien, maar ik durf de televisie niet aan te zetten. Ik durf het gewoon niet.

Als ik voetstappen hoor, ga ik geschrokken rechtop zitten. Billy zingt niet meer, ik heb haar droevige stem op een gegeven moment met een van mijn talloze afstandsbedieningen tot zwijgen gebracht. Wie is dat? Het is midden in de nacht. Waarom slaat mijn hond niet aan? Ik wil opkrabbelen, iets

grijpen waarmee ik me kan verdedigen, me verstoppen, iets doen, maar ik blijf domweg liggen, gejaagd ademhalend, met opengesperde ogen. Iemand klopt aan. Ik zeg niets.

‘Hallo?’ roept een stem. Ik ken die stem niet.

En dan opnieuw: ‘Hallo? Bent u daarbinnen?’

De deur gaat open, ik kerm, mijn krachteloze versie van een schreeuw. Het is Charlotte, mijn assistente. Natuurlijk ken ik haar stem, het was mijn angst die hem vreemd heeft vervormd. Charlotte komt twee keer per week, doet boodschappen voor me, brengt mijn brieven naar de post, doet wat er gedaan moet worden. Mijn betaalde verbinding met de buitenwereld. Nu staat ze besluiteloos in de deuropening.

‘Is alles in orde?’

Ik zet mijn gedachten op een rijtje. Het kan geen nacht zijn als Charlotte er is. Ik moet heel lang in bed hebben gelegen.

‘Sorry dat ik zomaar binnenkom, maar toen u niet op de bel reageerde, maakte ik me zorgen en heb de deur openge maakt.’

De bel? Ik herinner me een geluid dat een van mijn dromen binnendrong. Ik droom weer, na al die jaren!

‘Ik voel me wat ziek,’ zeg ik. ‘Ik was diep in slaap en heb de bel niet gehoord. Neem me niet kwalijk.’

Ik schaam me een beetje, slaag er niet eens in rechtop te gaan zitten, blijf gewoon zo liggen. Charlotte lijkt ongerust, hoewel ze niet gemakkelijk van haar stuk te brengen is. En dat is precies de reden dat ik haar heb gekozen. Charlotte is jonger dan ik, eind twintig misschien. Ze heeft allerlei baantjes, is serveerster in een paar cafés, werkt ergens in de stad achter een bioscoopkassa – dat soort dingen. En twee keer per week komt ze bij mij. Ik mag Charlotte. Haar korte, blauwzwart geverfde haar, haar stevige postuur, haar kakelbonte tatoeages, haar schunnige humor, de verhalen over haar zoontje. Die nagel aan haar doodskest, zoals ze zegt.

Als Charlotte nerveus is, moet ik er beroerd uitzien.

‘Wilt u iets hebben? Uit de apotheek of zo?’

‘Bedankt, alles wat ik nodig heb is in huis,’ zeg ik.

Ik klink vreemd, als een robot, dat merk ik zelf, maar ik kan het niet veranderen.

‘Ik heb je vandaag niet nodig, Charlotte. Ik had het je moeten laten weten. Sorry.’

‘Geen probleem. De boodschappen liggen in de koelkast. Zal ik de hond nog even uitlaten voor ik ga?’

O god, de hond. Hoe lang heb ik hier gelegen?

‘Dat zou geweldig zijn,’ zeg ik. ‘Geef hem ook meteen iets te eten, ja?’

‘Oké.’

Ik trek de deken op tot mijn neus, ten teken dat het gesprek voor mij ten einde is.

Charlotte blijft nog even in de deuropening staan, weet blijkbaar niet goed of ze me wel alleen kan laten, dan hakt ze de knoop door en vertrekt. Ik hoor de geluiden die ze in de keuken maakt als ze Bukowski eten geeft. Gewoonlijk hou ik ervan als er geluiden in huis zijn, maar vandaag laat het me koud. Ik geef me over aan het kussen, de dekens en het duister, maar ik kan de slaap niet vatten.

Ik lig in het donker en denk aan de zwartste dag van mijn leven. Ik herinner me dat ik niet kon huilen toen mijn zus ten grave werd gedragen, op dat moment nog niet. Dat mijn hoofd en mijn lichaam waren vervuld van een enkele gedachte: *waarom?* Dat er geen plaats was voor iets anders dan: *waarom? Waarom? Waarom? Waarom moest ze dood?*

Ik had het gevoel dat mijn ouders me die vraag stelden, en ook de andere rouwendenden, Anna's vrienden, collega's, eigenlijk iedereen, want ik was daar toch ook geweest, ik moest toch iets weten. Wat was er in godsnaam gebeurd? Waarom had Anna moeten sterven?

Ik herinner me dat de begrafenisgasten huilden, dat ze bloemen op de kist gooiden, elkaar ondersteunden, hun neus snoten. Het leek allemaal zo onwerkelijk, zo vreemd gevormd. De geluiden, de kleuren, zelfs de gevoelens. Een dominee, die op een vreemde, langgerekte toon sprak. Mensen die in slow motion bewogen. Bloemstukjes met rozen en lelies, zonder enige kleur.

Verdomme, de bloemen! Die gedachte brengt me terug naar de realiteit. Ik ga rechtop in mijn bed zitten. Ik ben vergeten Charlotte te vragen de bloemen in mijn wintertuin water te geven, en nu is ze alweer weg. Charlotte weet hoeveel ik van mijn planten hou en dat ik er doorgaans zelf voor zorg.

Daarom is het hoogst onwaarschijnlijk dat ze zelf op het idee is gekomen ze water te geven. Er zit niets anders op dan het zelf te doen. Kreunend sta ik op. De vloer onder mijn blote voeten is koud. Ik dwing me de ene voet voor de andere te zetten, door de gang naar de trap te lopen, naar de begane grond af te dalen, de grote huiskamer en de eetkamer over te steken. Ik open de deur naar de wintertuin en betreed de jungle.

Mijn huis wordt gedomineerd door ruimte, door leegte, door dode dingen – afgezien van Bukowski. Maar hier, in mijn wintertuin met het welig tierende groen, regeert het leven. Palmen. Varens. Passiebloemen, paradijsvogelbloemen, flamingobloemen en overal orchideeën. Ik hou van exotische planten.

Door de zwoele warmte van de wintertuin, die niets anders is dan mijn eigen kleine tropische kas, staat meteen het zweet op mijn voorhoofd, en het lange, ruime T-shirt dat ik voor het slapengaan heb aangetrokken, plakt aan mijn lijf. Ik hou van deze groene warboel. Ik wil geen orde. Ik wil chaos, leven. Ik wil dat de twijgen en bladeren langs me heen strijken als ik door de rijen planten loop, alsof ik door een bos wandel. Ik wil de geur van de bloemen ruiken, me erdoor laten bedwelmen, ik wil de kleuren in me opzuigen.

Nu kijk ik om me heen. Ik weet dat de aanblik van mijn planten me zou moeten opvrolijken, maar vandaag voel ik niets. Mijn wintertuin is helverlicht, maar buiten is het nacht. Door het glazen dak twinkelen onverschillige sterren. Op de automatische piloot voer ik de handelingen uit die me doorgaans zoveel voldoening schenken. Ik geef de bloemen water. Ik betast met mijn vingers de aarde, voel of hij droog en kruimig is en water nodig heeft, of vochtig is, zodat hij aan mijn handen blijft plakken.

Ik baan me een weg door het achterste deel van de kas.

Hier bevindt zich mijn persoonlijke kleine orchideeëntuin. De planten staan gestapeld in stellingkasten, hangen in potten aan het plafond. Ze bloeien overdadig. Hier staat ook mijn favoriet, die tegelijk mijn zorgenkindje is. Een kleine orchidee, nogal onooglijk tussen haar zusters met de weelderige bloemen, lelijk bijna, met slechts twee, drie matte, donkergroene bladeren, grijze, droge wortels, geen bloemen, al lang geen bloemen meer, niet eens een steel. Het is de enige plant die ik niet speciaal voor deze wintertuin heb gekocht. Ik had haar al. Heb haar meegebracht uit mijn oude leven, uit de echte wereld – vele, vele jaren geleden. Ik weet dat ze nooit meer zal bloeien, maar ik krijg het niet over mijn hart haar weg te gooien. Ik geef haar een beetje water. Dan kom ik bij een bijzonder fraaie orchidee met zware, witte bloemen. Ik laat mijn vingers over de bladeren glijden, betast voorzichtig de fluweelachtige bloemen. De knoppen die nog niet zijn opengegaan, zijn stevig, bijna hard tussen mijn vingers. Ze barsten bijna open van leven. Nog even en ze zullen ontluiken. Ik denk dat het mooi zou zijn een paar van die bloeiende stengels af te snijden en ze in het huis in een vaas te zetten. En terwijl dat allemaal door mijn hoofd gaat, moet ik opeens weer aan Anna denken. Ook hier kom ik niet van de gedachten aan haar af.

Al toen we klein waren, plukte ze niet zo graag bloemen als ik en de andere kinderen. Het was gemeen, vond ze, de bloemen hun mooie hoofdjes af te rukken. Er glijdt een glimlach over mijn lippen, als ik daar nu aan denk. Anna's grilten. En opeens zie ik mijn zus heel duidelijk voor me, haar blonde haar, haar korenblauwe ogen, haar piepkleine neus, haar enorme mond, de rimpel die steeds tussen haar bijna onzichtbare wenkbrauwen verscheen als ze zich ergerde. De kleine moedervlekken, die een perfecte driehoek op haar linkerwang vormden. Het haast onzichtbare blonde dons op

haar wangen, dat je alleen zag als de zomerzon in de perfecte hoek op haar gezicht viel. Ik zie haar, overduidelijk. En ik hoor haar stem, helder als glas. En haar onbetamelijke jongenslach, die zo'n sterk contrast vormde met haar meisjesachtige natuur. Ik zie haar voor me, zie hoe ze lacht. Het is een klap in mijn maag.

Ik denk aan een van de eerste gesprekken met mijn therapeute, vlak na Anna's dood. De politie had geen enkel spoor, de montagetekening die ze op mijn aanwijzingen hadden vervaardigd was waardeloos, zelfs ik vond dat die weinig gelijkenis vertoonde met de man die ik had gezien. Maar hoe ik ook mijn best deed, ik kon niet beter. Ik herinner me dat ik tegen de therapeute zei dat ik moest weten waarom het was gebeurd. Dat de onzekerheid me kwelde. Ik herinner me dat ze zei dat het normaal was, dat dat het ergste voor de familieleden was. Dat ze me een zelfhulpgroep adviseerde. Een zelfhulpgroep, laat me niet lachen. Ik herinner me dat ik zei dat ik er alles voor over zou hebben om achter de reden te komen. Dat was wel het minste wat ik mijn zus verschuldigd was. Het allerminste.

Waarom? Waarom? Waarom?

'U bent geobsedeerd door die vraag, mevrouw Conrads, dat is niet goed, u moet het loslaten. Uw leven leven.'

Ik probeer Anna's beeld en elke gedachte aan haar af te schudden. Ik wil niet aan haar denken, want ik weet waar dat toe leidt. Zo ben ik al eens bijna waanzinnig geworden van de gedachte dat Anna dood is – en dat daarbuiten haar moordenaar nog steeds vrij rondloopt.

Dat ik niets kon doen, was het ergste. Dan was het beter er maar helemaal niet aan te denken. Afleiding te zoeken. Anna te vergeten.

Ook nu probeer ik het, maar dit keer werkt het niet. Waarom niet?

Het gezicht van de nieuwsverslaggever duikt voor me op, en het klikt in mijn hoofd. Op slag wordt me duidelijk dat ik de afgelopen paar uur in shock heb verkeerd.

Maar nu is alles helder. De man die ik op de televisie heb gezien, de man door wie ik zo overstuurd was geraakt, was echt.

Het was geen nachtmerrie, het was werkelijkheid.

Ik heb de moordenaar van mijn zus gezien. Het mag dan twaalf jaar geleden zijn gebeurd, maar ik herinner me het precies. En met een schok realiseer ik me wat dat betekent.

Ik laat de gieter, die ik zojuist met water heb gevuld, vallen. Kletterend belandt hij op de vloer, de inhoud stroomt over mijn blote voeten. Ik draai me om, loop de wintertuin uit, stoot mijn teen tegen de drempel voor het huis, negeer de scherpe pijn die door mijn voet schiet, en loop snel door.

Haastig steek ik de benedenverdieping van mijn huis over, ren de trap op, glibber de gang door, kom geheel buiten adem mijn slaapkamer binnen. De laptop ligt op bed. Hij straalt iets dreigends uit. Ik aarzel maar kort, dan ga ik zitten en trek hem naar me toe, met trillende vingers. Bijna ben ik bang hem open te klappen, alsof ik via het beeldscherm kan worden geobserveerd.

Ik ga online, open Google, typ de naam van de nieuwszender waarop ik de man heb gezien. Ik ben nerveus, maak een paar keer een typefout, de derde keer lukt het pas. Ik ga naar de homepage van de nieuwsredactie van de zender. Klik op alle medewerkers. Denk bijna dat het allemaal misschien toch een hersenschim was – dat die man niet bestaat, dat ik het heb gedroomd.

Maar dan vind ik hem. Na een paar klikken vind ik hem.

Het monster. Ik schrik als de foto opeens op het beeldscherm verschijnt, hou instinctief mijn linkerhand omhoog zodat die de foto bedekt, ik kan hem niet zien, nog niet, de muren bewegen alweer, mijn hart gaat tekeer. Ik concentreer me op mijn adem. Sluit mijn ogen. Rustig maar. Goed zo. Ik open ze weer, bekijk de website. Ik lees zijn naam. Zijn cv. Ik lees dat hij prijzen heeft gewonnen. Dat hij een gezin heeft. Een succesvol, vervuld leven leidt. Er knapt iets in me. Ik voel iets wat ik in geen jaren heb gevoeld, het is gloeiend heet. Langzaam laat ik mijn hand zakken.

Ik bekijk hem.

Ik kijk in het gezicht van de man die mijn zus heeft vermoord. De woede knijpt mijn keel dicht en ik denk maar één ding: *ik zal je krijgen.*

Ik klap mijn laptop dicht, leg hem weg, sta op. De gedachten tolleren door mijn hoofd. Mijn hart bonkt.

Het ongelooflijke is: hij woont vlakbij! Voor een normaal mens zou het eenvoudig zijn hem aan te geven. Maar ik zit gevangen in mijn huis. En de politie, die geloofde me toen al niet. Niet echt.

Als ik hem dus wil spreken, hem ermee wil confronteren, hem op een of andere manier ter verantwoording wil roepen, dan moet ik hem zover zien te krijgen naar mij toe te komen. Hoe kan ik hem hierheen lokken?

Opnieuw schiet het gesprek met mijn therapeute me te binnen.

‘Waarom? Waarom moest Anna dood?’

‘U moet de mogelijkheid onder ogen zien dat u nooit een antwoord op die vraag zult krijgen.’

‘Dat kan ik niet accepteren. Nooit ofte nimmer.’

‘U zult het leren.’

Nooit ofte nimmer.

Ik denk koortsachtig na. Hij is journalist. En ik ben een beroemde schrijfster, berucht om haar ongenaakbaarheid, die al jaren door alle grote Europese tijdschriften, radio- en televisiestations om een interview wordt gesmeekt. Al helemaal als er een nieuw boek verschijnt.

Opnieuw denk ik aan het gesprek met de psychologe. En aan het advies dat ze me destijds gaf.

‘U kwelt uzelf alleen maar.’

‘Ik kan de gedachten niet stoppen.’

‘Als u de reden wilt weten, kunt u er ook eentje verzinnen. Of u schrijft een boek. Spoel het uit uw systeem. En dan moet u het loslaten. Leef uw leven.’

Mijn nekharen gaan rechtovereind staan. Mijn god. Dat is het!

Ik krijg kippenvel over mijn hele lichaam.

Het ligt zo voor de hand.

Ik zal een nieuw boek schrijven. De gebeurtenissen van toen in een thriller verwerken.

Lokaas voor de moordenaar en therapie voor mij.

Ineens voelt mijn lichaam vederlicht. Ik ga de slaapkamer uit, mijn ledematen behoren mijzelf weer toe. Ik loop de badkamer in, neem een douche. Ik droog me af, kleed me aan, ga naar mijn werkkamer, start mijn computer op en begin te schrijven.